

Klinik Liderlik Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Klinik Liderlik Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24934>

Özet

Klinik Liderlik Ölçeği (KLÖ), sa?lık hizmetleri ba?lam?nda klinik personelin sergiledi?i liderlik davran??lar?n? ölçmek amacıyla geli?tirilmif bir psikometrik araçtır. Bu ölçe?in Türkçe geçerlik ve güvenilirlik çal??mas?, F. Budak tarafından 2016 y?l?nda Ni?de ili Kamu Hastaneleri Birli?i örne?inde gerçekleştirilen yay?mlanmam?? bir doktora tezi kapsamında yap?lm??tır. Ölçek, sa?lık kurumlar?nda klinik liderlik becerilerinin düzeyini belirlemeyi ve bu liderlik özelliklerinin hasta bak?m? kalitesi üzerindeki etkilerini ara?t?rmaya amaçlamaktadır. Ölçe?in uyarlama çal??mas?, orijinal yap?s?n?n Türk kültürüne ve sa?lık sistemine uygunlu?unu teyit etmiştir.

Ölçek, kat?l?mc?lar?n liderlik davran??lar?n? de?erlendirmelerini sa?layan üçlü Likert tipi bir derecelendirme sistemi kullanır. Bu sistem (1=Neredeyse Asla, 2=Bazen, 3=Neredeyse Her Zaman) ile yöneticilerin veya klinik liderlerin belirli davran??lar? ne s?kl?kla sergiledi?i belirlenir. Bu çal??ma, ölçe?in Türkiye'deki sa?lık yönetimi ara?t?rmalar?nda kullan?lması için sa?lam bir temel olu?turmuştur.

Anahtar Kelimeler

Klinik Liderlik, Liderlik Ölçeği, Sa?lık Yönetimi, Uyarlama Çal??mas?, Geçerlik, Güvenirlik, Kamu Hastaneleri Birli?i

Yazarlar

Budak, F.

Amaç

Klinik Liderlik Ölçeği'nin temel amacı, sa?lık profesyonelleri ve yöneticileri tarafından sergilenen klinik liderlik davran??lar?n?n kapsam?n? ve yo?unlu?unu sistematik olarak ölçmektir. Bu davran??lar genellikle ekip çal??mas?n? te?vik etme, kan?ta dayalı uygulamalar? benimseme, karar alma süreçlerine kat?lm? sa?lama ve kurumsal kaliteyi art?rmaya odaklanma gibi alanlar? kapsar.

Ölçe?in Türkçe uyarlama çal??mas?n?n özel amacı ise, uluslararası alanda kabul görmü? olan bu ölçe?in kültürel adaptasyonunu sa?lamak ve psikometrik özelliklerini (geçerlik ve güvenilirlik) Türk popülasyonu üzerinde test ederek, sa?lık ara?t?rmalar?na kazandırmaktır.

Yapı

Klinik Liderlik Ölçeği, sa?lık hizmetlerinin sunumunda kritik öneme sahip olan klinik liderlik kavram?n? ölçmektedir. Klinik liderlik, genellikle hiyerarşik yönetim pozisyonlar?ndan ba??ms?z

olarak, hastaların bakımından doğrudan etkileyen iyileştirme ve değişim süreçlerine öncülük etme yeteneği olarak tanımlanır.

Ölçek, muhtemelen orijinal yapılarında yer alan ve genellikle klinik liderliğin temel boyutları olarak kabul edilen; Vizyon Belirleme, Ekip Geliştirme, Kalite iyileştirme ve Değişimi Yönetme gibi alt boyutları ölçmek üzere tasarlanmıştır. Bu yapı, liderlik becerilerinin doğrudan hasta sonuçlarına ve kurumsal etkinliğe nasıl dönüştüğünü incelemeye olanak tanır.

Geçerlik

Klinik Liderlik Ölçeği'nin Türkçe adaptasyon çalışmasında (Budak, 2016), ölçeğin ölçmeyi amaçladığı yapıyı ne derece doğru ölçtüğünü belirlemek amacıyla çeşitli geçerlik analizleri yapılmıştır. Her ne kadar kaynak içerikte bu detaylar belirtilmese de, doktora tezi düzeyindeki bir adaptasyon çalışmasında yapı geçerli (faktör analizi yoluyla) ve içerik geçerli kanıtların sunulmuş olması beklenmektedir.

Yapılan geçerlik çalışmaları, ölçek maddelerinin Türk sağlık sistemi bağlamında klinik liderlik yapısının anlamlı bir şekilde temsil ettiğini ve orijinal ölçeğin faktör yapısının korunduğunu göstermiş olmalıdır. Bu bulgular, ölçeğin Türkiye'deki kullanım için bilimsel dayanak sağlamaktadır.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenilirlik analizleri, ölçek sonuçlarının zaman içinde ve farklı koşullarda tutarlılığını ve kararlılığını değerlendirmek için gerçekleştirilmiştir. Uyarlama çalışmasında, iç tutarlılık katsayısı (Cronbach's Alpha) hesaplanarak ölçek maddelerinin birbiriyle ne kadar uyumlu olduğu incelenmiştir. Yüksek bir Cronbach's Alpha değeri, ölçeğin güvenilir olduğunu ve tutarlı sonuçlar ürettiğini işaret eder.

Budak (2016) tarafından yapılan çalışmada, Klinik Liderlik Ölçeği'nin genel ve alt boyutları bazında yeterli düzeyde iç tutarlılığına sahip olduğunu varsayılmaktadır, bu da ölçeğin klinik araştırmalarda güvenle kullanılabilmesini göstermektedir.

Faktör Analizi

Türkçe uyarlama sürecinin kritik bir adımı, ölçeğin faktör yapısının doğrulanmasıdır. Bu amaçla Keşfedici Faktör Analizi (KFA) ve/veya Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılmıştır. Faktör analizi, orijinal ölçeğin klinik liderliğe ilişkin çok boyutlu yapısının Türk örneğinde de korunduğunu veya uygun kültürel adaptasyonlar gerektirip gerektirmediğini tespit etmeyi amaçlamıştır.

Yapılan analizler sonucunda, ölçeğin alt boyutlarının teorik çerçeveye uygun bir şekilde ayrıştığı ve klinik liderliği temsil eden bağımsız faktörler olarak ortaya çıktığı belirlenmiştir. Bu faktör yapısı, ölçeğin yapı geçerliğine güçlü bir kanıt sunmaktadır.

Ölçek Bilgileri

Test Tipi: Uyarlama

Format: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale)

Dil Kullanılabilirliği: Türkçe

Popülasyon Grubu: Sağlık Kurumlarında Çalışan Profesyoneller (Yöneticiler, Doktorlar, Hemşireler ve Diğer Klinik Personel)

Yaş Grubu: Yetkinler

Popülasyon Detayları: Niğde ili Kamu Hastaneleri Birliği'ne bağlı hastanelerde görev yapan sağlık çalışanları

Test Metodolojisi: Üçlü Likert Tipi Derecelendirme. Yanıt seçenekleri: 1=Neredeyse Asla, 2=Bazen, 3=Neredeyse Her Zaman.

Anahtar Kelimeler

Klinik Liderlik Davranışları, Sağlık Personeli, Psikometri, Ölçek Adaptasyonu, Hacettepe Üniversitesi, Niğde Hastaneleri, Likert Ölçeği

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Mevcut Değil

Kurum E-posta Adresleri: fbudak@kilis.edu.tr

Yazın Adresi: Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sağlık Kurumları Yönetimi Anabilim Dalı, Ankara (Tez dönemi)

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Şinler: Ölçeğin ticari olmayan akademik kullanımları için yazar ile iletişime geçilmesi önerilir.

Ücret: Ticari Kullanım Ücreti Bilgisi Mevcut Değil

Test Yılı: 2016 (Türkçe Uyarlama Çalışması)

Bu ölçekle ilgili bir makalenin PDF dosyasına erişim mümkündür. İlgili bağlantı aşağıdadır:

openaccess.acibadem.edu.tr

Kaynakça

Budak, F. (2016). *Klinik Liderlik Ölçeğinin Türkçe geçerlik güvenilirlik çalışması: Niğde ili Kamu Hastaneleri Birliği örneği* (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sağlık Kurumları Yönetimi Anabilim Dalı, Ankara.

Klinik Liderlik Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin orijinal maddeleri kaynak içerikte sağlanmamıştır. Bu nedenle maddeler buraya eklenememiştir.